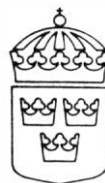

Motion till riksdagen

1988/89:N417

av Inger Schörling m.fl. (mp)

Energipolitiken

Mot.
1988/89
N417-418

1. Inledning

Miljöpartiet de gröna förordar en energipolitik som kraftigt skiljer sig från den av regeringen bedrivna så som den framgår av av föregående års energiproposition och årets budgetproposition.

Miljöpartiet de gröna har i en särskild motion, "Energipolitik för kommande generationer", framfört sin grundläggande syn på energifrågorna jämte förslag till styrmedel inom energipolitiken som verkar för ett solidariskt och ekologiskt sunt samhälle.

De viktigaste huvudtankarna upprepas här:

- a. Sverige, liksom hela den industrialiserade världen, har en alltför hög energiförbrukning till skada för andra folk och kommande generationer.
- b. Ett viktigt mål är minskad energiförbrukning. Detta uppnås genom effektivare teknik och sparsamhet samt satsning på hushållning, återanvändning och ett småskaligare samhälle.
- c. Ett primärt mål är att avskaffa all kärnkraft på tre år.
- d. Nästa mål är att driva ett energihushållnings- och strukturprogram som leder till en minskning av energibehovet med minst 2 % per år de kommande 25 åren, vilket leder till en minst 40-procentig minskning av energiomsättningen.
- e. Den ovan beskrivna 25-åriga omställningen skall innefatta en 85-procentig minskning av bruket av fossila bränslen, vilket leder till att Sverige till 86 % är självförsörjande när det gäller energi.
- f. Det viktigaste redskapet för att genomföra denna politik är en reformerad energibeskattnings baserad på energiråvaruskatter enligt ovan nämnda motion.

Dessa ståndpunkter har varit vägledande när det gäller behandlingen av prop. 100, bil. 16 avsnitt C.

2. Statens vattenfallsverk

Miljöpartiet de gröna anser att vattenfallsverket bör omorganiseras och specialiseras på enbart elproduktion. Det bör sålunda ej syssla med naturgas, kommunal kraftvärme, energitjänster inom och utom landet, konsulttjänster, forskning och utveckling inom energiområdet. Inom varje företag

utbildas en företagskultur. När det gäller Vattenfall är denna sedan länge specialiserad på elproduktion och eldistribution. Vattenfall är därför mindre lämpat att syssla med allmänna frågor rörande energihushållning, gasdistribution, allmänna bränslefrågor etc.

Miljöpartiet föreslår att

- a. Vattenfall delas i ett verk för elproduktion och ett verk för eldistribution.
- b. Vattenfalls verksamhet rörande energiförbrukning överföres till statens energiverk.
- c. Vattenfalls verksamhet rörande energihushållning överföres också till statens energiverk.
- d. Uppdraget att utarbeta planer för kärnkraftsavvecklingen överföres till statens energiverk.
- e. Regeringen låter utreda om de i Norrland befintliga vattenkraftverken kan överföras till lokal äganderätt (länen), och konsekvenserna därav.

Investeringsplanen

Miljöpartiet de gröna anser att investeringar inom områdena elproduktion, överföring, regional energiverksrörelse bör radikalt kunna minskas när kärnkraften avskaffas och belastningen på nätet minskar avsevärt. Upprustning av vattenkraftstationer liksom modernisering av transformatorer (eliminering av PCB m.m.) bör givetvis genomföras, men förstärkningar och nybyggnader bör kunna undvikas. Miljöpartiet menar att investeringarna inom områdena Elproduktion; Överföring; Regional energimarknad; Energiverksrörelse; Fastighetsförvaltning och Intern service bör kunna minskas med i medeltal 30 %. (De flesta investeringar rörande kärnkraft är onödiga om man avvecklar på tre år.) Områdena Naturgasverksamhet bortfaller liksom Entreprenad- och Konsulttjänster. Investeringsvolymen 1989-91 skulle då minskas från 12 650 milj.kr. med 4 387 milj.kr. till 8 263 milj.kr. Regeringen bör låta Vattenfall omarbeta sin investeringsplan efter dessa riktlinjer.

Finansieringsplanen

Som en konsekvens av ovanstående krav måste finansieringsplanen omarbetas.

Reduktionen bör göras ungefär likformigt. Eftersom miljöpartiet föreslår en med ca 4 öre/kWh ökad vattenkraftsskatt kommer avkastningsmedlen att reduceras. Skulle skattehöjningen ej bifallas bör en större andel av avkastningsmedlen inlevereras till statsverket. Miljöpartiet kan ej ansluta sig till regeringens förslag att upphäva regeln att alla vattenkraftsprojekt över 8 MW_e skall underställas riksdagen. Nuvarande regel bör bibehållas.

Miljöpartiet reagerar kraftigt mot att regeringen ansluter sig till Vattenfalls inriktning när det gäller investeringsplanen, trots att dess långsiktiga målsättning är att utveckla "värmekraftverk och kondensproduktion baserad på gas och kol", för vilka under planperioden teknik skall utvecklas och

projektering genomföras. Detta strider klart mot den av riksdagen angivna målsättningen att koldioxidutsläppen ej får öka.

Mot. 1988/89
N417

3. Statens energiverk

Miljöpartiet kan ansluta sig till regeringens förslag när det gäller verkets nuvarande och hittills planerade verksamhet. Vi har emellertid ovan föreslagit att Vattenfalls verksamhet inom områdena energiforskning och energihushållning överföres till energiverket. Konsekvensen av en sådan överföring av verksamhet till energiverket bör utredas genom regeringens försorg. Den energiforskning som hittills utförts i energiverkets regi har gällt energitillförsel. Miljöpartiet förordar en ändrad inriktning så att redan nästa budgetår 30 % av det föreslagna anslaget till forskning rörande energitillförsel överföres till anslag för forskning kring bioenergi och solenergi: 20 milj.kr. till forskning kring bioenergi och 15 milj.kr. till utveckling rörande solenergi. Dessa medel bör företrädesvis användas för demonstrationsprojekt.

4. Energiforskningsprogrammet

Eftersom miljöpartiet önskar en radikalt förändrad energipolitik kan vi inte tillstyrka bemyndiganden för åtaganden under budget över 1990/91–1993/94 utan en utförlig redovisning av ett energiforskningsprogram. Risken är annars stor att staten binder sig för en energiforskning på lång sikt som ej står i samklang med den av oss förordade energipolitiken.

Under innevarande budgetår yrkas den överföring som angivits ovan från energiverkets forskningsanslag till solvärmestudier och bioenergi.

5. Viss internationellt samarbete

IAEA:s uppgift att verka för spridning av den s.k. fredliga kärnkraften betraktar miljöpartiet som destruktiv och miljöfarlig. Regeringen bör i FN verka för att denna verksamhet snarast upphör så att IAEA blir ett renodlat kontrollorgan för att förhindra spridning av kärnvapen och kärnvapentechnik.

Regeringen bör utnyttja alla fördragsenliga möjligheter att minimera anslagen till IAEA så länge man ägnar sig åt att sprida kärnenergiteknik i världen. Vi återkommer i en separat motion till dessa frågor.

6. Statens kärnkraftinspektion

Regeringen bör utreda vilka konsekvenser den av miljöpartiet yrkade snabba avvecklingen av kärnkraften får på verksamheten.

7. Statens kärnbränslenämnd

Miljöpartiet anser att de avgifter som nämnden föreslår för 1989 är helt otillräckliga och kommer i en separat motion ta upp denna fråga, liksom finansieringen av det kärntekniska avfall som redovisats i prop. 1988/89:37.

Vid en snabb avveckling enligt miljöpartiets förslag kommer det att visa sig

att de fonder som hittills byggts upp för hantering av det radioaktiva avfallet är helt otillräckliga. Slutförvaringen måste i stället finansieras över statsbudgeten. Hänsyn härtill tas vid det övertagande av kärnkraftsbolagen som förordas i vår motion om "Energipolitik för kommande generationer".

Mot. 1988/89
N417

8. Bidrag till verksamheten vid Studsvik

De bidrag som Studsvik begär för kärnteknisk forskning bör i huvudsak slopas. Kvar bör finnas 25 % för forskning i samband med kärnkraftavvecklingen, dvs. 9,5 milj.kr. Skulle riksdagen ej bifalla vårt förslag till snabb avveckling bör ändå anslaget till kärnteknisk forskning halveras. Endast sådan forskning som är direkt säkerhets- och miljörelaterad kan accepteras.

9. Hemställan

Med stöd av vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen avvisar regeringens förslag att godkänna investeringsplan för Vattenfall och begär en ny investeringsplan där hänsyn tagits till de krav som framförts i motionen,

2. att riksdagen avvisar regeringens förslag att godkänna finansieringsplan för Vattenfall för åren 1989-1991 och begär modifierad investeringsplan där hänsyn tagits till vad i motionen anförts,

3. att riksdagen avvisar regeringens förslag till utökad borgensram för statens vattenfallsverk,

4. att riksdagen avslår regeringens förslag att medge statens vattenfallsverk att besluta i frågor som rör förvärv av aktier eller bildande av bolag,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Vattenfall ej skall medges förvärva några aktier i Sydgas AB,

6. att riksdagen avvisar regeringens förslag att ändra reglerna för riksdagens inflytande när det gäller vattenkraftsanläggningar,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att Vattenfall i sin verksamhet skall ta hänsyn till den av riksdagen uttalade målsättningen att utsläppen av koldioxid ej får öka och att därför projekt rörande nya anläggningar för förbränning av fossila bränslen omedelbart skall avbrytas,

8. att riksdagen begär att regeringen utarbetar ett förslag till uppdelning och omorganisation av Vattenfalls verksamhet enligt de principer som redovisats i motionen,

9. att riksdagen begär att regeringen låter utreda överförandet av vattenkraftsanläggningar från staten till landstingen - metoder och konsekvenser,

10. att riksdagen begär att regeringen låter utreda ett överförande av statens vattenfallsverks verksamhet inom områdena energiforskning och energihushållning till statens energiverk,

11. att riksdagen beslutar att 20 milj.kr. på anslaget C6 överförs från "Energitillförsel" till forskningsprogrammet Bioenergi, på huvudtitel 9 anslag G1 samt att 15 milj.kr. på samma anslag överförs till solenergiforskning, anslagspost C6 moment 2 "Energianvändning för bebyggelse",

12. att riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndiganden för forskningsuppdrag inom energiområdet budgetåren 1990/91–1993/94,

Mot. 1988/89
N417

13. att riksdagen begär att regeringen redovisar ett forskningsprogram för energiforskning för perioden 1990/91–1993/94 för att fastställa nödvändiga bemyndiganden att beställa forskningsrelevant utrustning,

14. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande statens kärnkraftinspektion,

15. att riksdagen under förutsättning att riksdagen samtyckt till miljöpartiets krav på snabb kärnkraftsavveckling fastställer anslaget till Studsvik AB, C11, till 19,5 milj.kr.,

16. att riksdagen, om miljöpartiets krav på snabb kärnkraftsavveckling ej bifalls, fastställer anslaget till Studsvik AB, C11, till 29 milj.kr.

Stockholm den 18 januari 1989

Inger Schörling (mp)

Claes Roxberg (mp)

Lars Norberg (mp)